

Tudta a táltos, sárból gyúrt lány, hogy a sötétség csak akkor tűnik el, ha a sárkánynak vége lesz. Leütötték hát a sárkány utolsó fejét is, s a Fekete Tanyákra mindjárt visszatért a világosság. Föld Gyengéje és a Fekete Vitéz kezet fogtak, együtt tértek haza a királyhoz és a lány szüleihez. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.



## RIBIZLI A VILÁG VÉGÉN



Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl, élt egyszer egy szegény özvegyasszony az egyetlen lányával, akit Ribizlinek hívtak. Azért kapta ezt a különleges nevet, mert gyermekkorától kezdve semmi mást nem volt hajlandó enni, csak ribizlit. Az édesanyja teleültette a ház kertjét ribizlivel – pirossal, fehérrel, feketével –, hogy a lánya kedvére csemegézhesen belőle. Egy nap azonban hogy, hogy nem, betegség támadta meg a bokrokat, és mind kiszáradtak. Kedvenc gyümölcse nélkül Ribizli ágynak esett, és olyan beteg lett, hogy az édesanyja az életéért reszketett. Hogy megmentse a lányát, az özvegyasszony éjszaka beszökött a szomszédos kolostor kertjébe, ahol bőséggel termett a ribizli. Már tele is szedte a kosarát, amikor egyszerre előbukkant az apácák főnök-nője, és lefülelte.

– Mit keresel itt, te tolvaj?



– Bocsásson meg, kegyes asszonyom! Nem loptam én semmit soha életemben, de a lányom nagyon beteg. Félek, ha nem viszek neki ribizlit, éhen hal!

Elcsodálkozott az apácafőnöknő; sehogyan sem akarta elhinni, hogy egy lány annyira szeretheti a ribizlit, hogy meghalna nélküle. Elment az özvegyasszonnyal a kis házikóba, és amikor a saját szemével látta a szép fiatal lányt nagybetegen feküdni, megesett rajta a szíve.

– Küldd el hozzánk Ribizlit a kolostorba, jó asszony! Jó hely lesz ott, és a kertünkben annyi ribizlit ehetsz, amennyit csak szeretne.

Fájt a szíve az özvegyasszonynak, hogy kolostorba küldje az egyetlen lányát, de nem látta más módját, hogy Ribizli megmeneküljön. Így aztán a lányt azonnal a kolostorba szállították; amint megízlelte a kedvenc gyümölcsét, visszatért a szemébe a fény, és attól a naptól fogva megint boldogan járt-kelt, mintha mi sem történt volna. A kolostori élethez viszont sehogyan sem fűlt a foga, mindig kifelé nézegetett az ablakon.

Egy napon, ahogy Ribizli a kolostor ablakából nézelődött, arra sétált a király három fia. A legidősebb megpillantotta a csinos lányt az ablakban, és megtorpant. A középső, aki szintén észrevette Ribizlit, nekifutott a bátyjának, a legkisebb meg átesett rajtuk. A három királyfi erre veszekedni kezdett; mindegyik magára akarta vonni Ribizli figyelmét. Lökдösödtek, kiabáltak, míg olyan csetepaté nem támadt közöttük, hogy a kíséretüknek kellett szétválasztania őket. A zajra előkerült a főnöknő is. Hamar kiderítette, min vesztek össze a királyfiak, és maga elé rendelte Ribizlit, hogy leszidja, amiért az ablakban kellelte magát. Szegény Ribizli hiába mondta, hogy ő éppen csak kinézett az ablakon; a főnöknő meg volt rémülve, hogy a király fülébe jut a történet, és még a kolostort fogják megbüntetni érte, amiért nem nevelték a lányt szemérmességre. Ribizli bizonygatta, hogy ő ugyan nem szédítette a királyfiakat, de a főnöknő rárivallt.

– Nemcsak szép vagy, még jó is akarsz lenni? Hát akkor szépséged, jóságod változzon gyíkká, és takarodj innen a világ végére!





Abban a pillanatban, hogy a főnöknő ezeket a szavakat kimondta, Ribizli aranyos hátú gyíkcskává változott, és eltűnt a szeme elől.

Időközben a király három fia is hazakerült a verekedésből. Az apjuk magához rendelte őket, és miután alaposan megmosta a fejüket a viselkedésükért, így szólt:

– Itt az ideje, hogy világot lássatok, és megtanuljatok uralkodóként viselkedni. Mindhármatokat egyformán szeretlek, de az örökösöm csak egyikőtök lehet. Induljatok el, próbáljatok szerencsét! Amelyikőtök olyan vászonnal jön vissza, ami száz rőf hosszú, száz rőf széles, és mégis át tudom húzni egy karikagyűrűn, annak adom a királyságomat.

Útnak is indult a három királyfi; együtt mendegéltek, amíg háromfelé nem ágazott az országút. Az első kettő széles, kényelmes út volt, a harmadik pedig csak egy keskeny, göröngyös ösvény, sűrűn benöve túskebozóttal. A két idősebb királyfi nekivágott a két kényelmes útnak, a nyomorúságos ösvényt pedig az öccsüknek, Palkónak hagyták.

A legkisebb királyfi átvergődött a túskebozóton, és ment, mendegélt, míg a világ végéhez nem ért. A világ végén egy kőhidat talált; leült a hídra, és keservesen sóhajtozni kezdett. A sóhajtozásra honnan, honnan nem, megjelent mellette egy aranyos hátú gyíkcská.

– Mi járatban vagy erre, kedves királyfi?

– Jaj, ne is kérdezd, gyíkcská! Úgysem tudsz te segíteni rajtam.

– Azért mégis áruld el, mi bánt!

Palkó erre elmesélte, milyen útra küldte őket az apja, milyen vásznat rendelt. A gyíkcská elgondolkodott.

– Királyfi, szerzek én neked ilyen vásznat, ha megszolgálod.

– Megszolgálom én becsülettel, csak mondd, mit kell tennem!

– Irtsd ki a sok túskebozótot itt a híd körül, a szántóföldön meg a határban!

A királyfi nekiveselkedett a munkának, és elkezdte kiirtani a bozótost. Közben a gyíkcská – aki természetesen nem más volt,

mint az elvarázsolt Ribizli – lemászott a kőhíd alá. A híd alatt egy sereg pók élt, akikkel nagyon jó barátságban volt; gyakran látogatta őket, és mesélt nekik a világ dolgairól. Amikor elmondta, milyen vászonra lenne szüksége a királyfinak, a pókok azonnal munkához láttak. Tíz nap, tíz éjszaka szőttek szünet nélkül; Palkó pedig tíz nap, tíz éjszaka irtotta a túskebozót. Mire az utolsó bokrot is kivágta, elkészült a vászon. A királyfi összehajtogatta, a zsebébe tette, majd kedvesen megköszönte a gyíkcskának a segítséget, és útnak indult hazafelé.

Mire hazaért, a két bátyja már otthon várta. Ők csak a szomszédos városokig mentek, ahol vásznat vásároltak drága pénzért; amikor azonban Palkó elővette a maga száz rőf hosszú, száz rőf széles vásznát, az úgy suhant át a karikagyűrűn, mint a tavaszi szellő. Az öreg király kijelentette, hogy a próbát a legkisebb fia nyerte. A két fivére azonban irigy lett, és követelték, az apjuk állítson még egy próbát, hozasson velük valamit, ami a vászonnál csodálatosabb.

– Nem bánom, legyen. Induljatok el, fiaim, és hozzatok nekem olyan kiskutyát, ami egy dióhéjba belefér, de amikor vakkant, az elhallatszik innen a világ végéig!

Megint nekiindult a három fiú ugyanazon a három úton. Az idősebbek csak a szomszéd városokig mentek a kényelmes utakon, Palkó pedig a világ végére, egyenesen a kőhídhoz. Ott már várta az aranyos hátú gyíkcská.

– Kedves királyfi, de jó, hogy visszajöttél! Mi szél hozott erre?

– Ne is kérdezd, gyíkcská, úgysem tudsz segíteni...

– Azért mégis mondd el, mi nyomja a szívedet!

Palkó elmesélte, milyen kutyát rendelt tőlük az édesapja. A gyíkcská elgondolkodott.

– Tudod, mit? Ha megszolgálod, kerítek neked egy ilyen kutyát.

– Mit kéne tennem?

– Vesd be a földeket, amiket legutóbb megtisztítottál a túskebozóttól!

Palkó rögtön neki is veselkedett a munkának, Ribizli pedig becsusszant egy repedésbe két szikla között, és lement mélyen a föld



alá, egyenesen a törpék birodalmába. Velük is jó barátságban volt; gyakran látogatta őket, és mesélt nekik az emberek világról. A törpekirály szívesen fogadta Ribizlit, és amikor meghallotta, mi járatban van, rögtön adott neki egyet a saját kiskutyái közül. A kutyus pont akkora volt, hogy belefért egy aranydió héjába.

Mire Ribizli visszatért a dióval, Palkó is befejezte a vetést. Megköszönte a gyíkocskának a segítséget, zsebébe tette az ajándékot, és elindult hazafelé. Otthon a fivérei már türelmetlenül várták az apró, zajos ölebekkel, amiket a szomszédban vettek. Amikor azonban Palkó kinyitotta az aranydiót, a törpekutya kiugrott belőle, és rögtön akkorát vakkantott, hogy zengett belé az egész birodalom.

– A második próbát is te nyerted, fiam! – csapta össze a kezét a király.

A két idősebb fivér azonban megint addig követelőzött, hogy így meg úgy, adjon még egy próbát, míg az apjuk rá nem állt a dologra.

– Nem bánom, legyen. De ez az utolsó! Amelyikötök a legszebb menyasszonyt hozza haza, azé lesz a birodalmam!

A három királyfi megint csak elindult a megszokott utakon. Palkó ment, mendegélt, míg el nem érkezett a világ végére; a kőhíd körül mindenhol friss búzamező hullámozott, de a gyíkocskát sehol sem látta. Leült a hidra, és sóhajtozni kezdett.

– Királyfi, mi szél hozott erre? Mi bánt?

A királyfi felnézett, hát ott ült az aranyos hátú gyíkocskája a híd korlátján.

– Ne is kérdezd, gyíkocskája! Ezen még te sem tudsz segíteni.

– Azért mondd el mégis!

Palkó elmesélte, hogy az apja szépséges menyasszonnyal várja őt haza. A gyíkocskája elgondolkodott.

– Királyfi, ha megszolgálod, kerítek neked menyasszonyt is.

– Mondd, mit kell tennem?

– Arasd le a búzamezőket!

Palkó rögtön felgyűrte az ingujját, és nekifogott az aratásnak, a gyíkocskája meg nézte. Amikor lehullt az utolsó kalász is, a királyfi

visszafordult a hídhöz – és csodák csodája, már nem a gyíkocskája állt ott, hanem egy gyönyörűségesen szép leány.

– Na, királyfi, megismerse-e?

– Megismerlek, szép kisasszony, bár nem tudom, honnan.

– Hogy honnan? Hát én voltam az a lány a kolostor ablakában, aki miatt összevesztél a testvéreiddel! A nevem Ribizli. Szeretnél-e feleségül?

– Szeretnék – mosolygott rá Palkó, azzal kézen fogta, és hazavitte magával a palotába. Amint az öreg király meglátta, milyen szép menyasszonyt hozott a legkisebb fia, és meghallotta, hogyan segített neki Ribizli megszerezni a különleges kincseket a világ végéről, nyomban kihirdette, hogy rájuk hagyja a birodalmát. A fiatal pár jó szívvel megosztotta a királyságon a másik két testvérrel, és mind boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

